סיכומי הרצאות - חדו"א 1א

מיכאל פרבר ברודסקי

תוכן עניינים

1 נוסחאות כלליות

בינום: $(a+b)^n = \sum_{k=0}^{n} \binom{n}{k} a^k b^{n-k}$

א"ש הממוצעים: $\frac{a_1+\ldots+a_n}{n} \geq \sqrt[n]{a_1\cdot\ldots\cdot a_n} \geq \frac{n}{\frac{1}{a_1}+\ldots+\frac{1}{a_n}}$

א"ש ברנולי: לכל $x>-1, n\in\mathbb{N}$ מתקיים $(1+x)^n \geq 1+nx$

א"ש המשולש: $|a+b| \leq |a|+|b|$

2 חסמים עליונים ותחתונים

M יקרא **חסם מלעיל** של A אם לכל $x\in A$, $x\leq M$.
M יקרא **חסם מלרע** של A אם לכל $x\in A$, $M\leq x$.

אקסיומת השלמות: לכל קבוצה לא ריקה וחסומה מלעיל קיים חסם עליון קטן ביותר, ונסמן אותו ב־$\sup A$.

טענה שימושית: אם $b=\sup A$ אז לכל $\varepsilon>0$, קיים $a\in A$ כך ש־$b-\varepsilon<a\leq b$.

הגדרה: נאמר ש־A <u>צפופה ב־B</u> אם לכל $b\in B$ ולכל $\varepsilon>0$, קיים $a\in A$ כך ש־$|b-a|<\varepsilon$.

טענה: $S\subseteq\mathbb{R}$ צפופה ב־$\mathbb{R}$ $\iff$ לכל $a<b\in\mathbb{R}$, $(a,b)\cap S\neq\emptyset$.

טענה: לכל $a<b$, קיים q כך ש־$q\in(a,b)$.

הוכחה: נניח ש־$a>0$. יהי k כך ש־$0<\frac{1}{k}<b-a$. יהי m המספר הקטן ביותר כך ש־$b\leq\frac{m}{k}$. אז $\frac{m-1}{k}<b$. בנוסף, $a+\frac{1}{k}<a+(b-a)=b$ ולכן $a<\frac{m-1}{k}$. אם כך, $a<\frac{m-1}{k}<b$ וסיימנו. אם $a\leq 0$, נוסיף את $x=\lceil|a|+17\rceil$ ל־a,b ועבור $c=a+x, d=b+x$ קיים $q\in(a+x,b+x)$, ולכן $q-x\in(a,b)\ni\mathbb{Q}$ מש"ל.

טענה: $\mathbb{Q}$ צפופה ב־$\mathbb{R}$ ו־$[a,b]\cap\mathbb{Q}$ צפופה ב־$[a,b]$.

3 התחלה של סדרות

נסמן סדרות ב־(a_n) או $(a_n)_{n=1}^{\infty}$.

נאמר שסדרה **חסומה מלעיל** אם קיים M כך שלכל n, $a_n\leq M$.

נאמר שסדרה **חסומה מלרע** אם קיים M כך שלכל n, $M\leq a_n$.

נאמר שסדרה **חסומה** אם קיים M כך שלכל n, $|a_n|\leq M$.

3.1 הגדרת הגבול

נאמר שהגבול של (a_n) הוא L, ונסמן $\lim_{n\to\infty}a_n=L$ או $a_n\to L$, אם:

$$\forall\varepsilon>0.\exists n_0\in\mathbb{N}.\forall n>n_0.\,|a_n-L|<\varepsilon$$

נאמר שהגבול של (a_n) הוא ∞, ונסמן $\lim_{n\to\infty}a_n=\infty$ או $a_n\to\infty$, אם:

$$\forall M>0.\exists n_0\in\mathbb{N}.\forall n>n_0.a_n>M$$

משפט (יחידות הגבול): אם $\lim_{n\to\infty}a_n=L, \lim_{n\to\infty}a_n=L'$ אז $L=L'$.

3.2 חשבון גבולות

יהיו $(a_n),(b_n)$ סדרות כך ש־$a_n \to a, b_n \to b$. אזי:

- $a_n + b_n \to a + b$
- $a_n \cdot b_n \to a \cdot b$
- $\frac{a_n}{b_n} \to \frac{a}{b}$ אם $b_n \neq 0$ לכל n ו־$b \neq 0$
- $|a_n| \to |a|$
- $\sqrt{a_n} \to \sqrt{a}$ אם $a_n \geq 0$ לכל n

3.3 טענות על גבולות

טענה: יהיו $(a_n) \to a, (b_n) \to b$ סדרות מתכנסות כך ש־$a_n \leq b_n$. אז: $a \leq b$.

כלל הסנדוויץ': יהיו x_n, y_n, z_n סדרות כך ש־$x_n \leq z_n \leq y_n$ (כמעט) לכל n. אם $x_n \to x, y_n \to x$, אז $z_n \to x$.

הרחבה: אם $x_n \geq y_n$ ו־$y_n \to \infty$ אז $x_n \to \infty$.

טענה: תהי (a_n) כך ש־$a_n \to L \neq 0$ ויהי $0 < r < |L|$. אז קיים n_0 כך שלכל $n > n_0$, $|a_n| > r$.

כלל השורש: אם קיים $0 < \alpha < 1$ כך שלכל n, $0 \leq a_n^{1/n} \leq \alpha$, אז $a_n \to 0$.